

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Savivaldybių administracijoms

!

DĖL PLANUOJAMŲ VEIKLŲ VAIKAMS, TURINTIEMS NEGALIA, IR JŲ ŠEIMOMS

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) kaip vieną iš prioritetinių sričių mato poreikį toliau skatinti paslaugų vaikams, turintiems negalia ir jų šeimoms, plėtrą, geresnį prieinamumą. Atsižvelgiant į tai, šiuo metu Ministerija rengia finansavimo priemonės pagal Vaiko garantijas turinį, kuriuo bus siekiama didinti paslaugų vaikams, turintiems vidutinę ir sunkią negalia, prieinamumą savivaldybėse. Planuojamas paslaugų turinys taip pat buvo pristatytas savivaldybėms nuotolinio susitikimo metu, kuris įvyko š.m. balandžio 30 d.

Primintina, kad Vaiko garantijos – tai Europos Sąjungos strateginis įrankis, skirtas kovoti su vaikų skurdu ir socialine atskirtimi, ypatingą dėmesį skiriant ypač pažeidžiamoms vaikų grupėms. Lietuvoje Vaiko garantijos įgyvendinamos pagal socialinės apsaugos ir darbo, sveikatos apsaugos bei švietimo, mokslo ir sporto ministrų 2023 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. A1-388/V-678/V-821 patvirtintą Vaiko garantijų sistemos įgyvendinimo 2023–2030 metais Lietuvoje veiksmų planą. Šiame plane dėmesys skiriamas taip pat ir vaikams, turintiems negalia – ši vaikų grupė išskiriama kaip viena iš labiausiai pažeidžiamų vaikų grupių Lietuvoje. Paslaugų vaikams plėtra bus įgyvendinama Europos socialinio fondo+ lėšomis, per priemonę, kuria siekiama didinti bendruomenėje teikiamų paslaugų prieinamumą vaikams, turintiems vidutinę ir sunkią negalia, padėti šeimoms atliepti vaikų poreikius, taip pat numatoma galimybė per šią priemonę išbandyti šeimos atvejo koordinavimą, kuris atlieptų iššūkį dėl poreikio palydėti šeimą per skirtingas sistemas ir kt. (toliau – Priemonė). Šiuo metu rengiamas galutinis Priemonės finansavimo turinys – atitinkamai, Ministerijai svarbu įvertinti tai, kurios savivaldybės prisijungtų prie projekto. Atsižvelgiant į poreikį neuždelsti veiklų, numatytų pagal nurodytą priemonę, pradžios, maloniai prašome savivaldybių **ne vėliau, nei iki 2025 m. liepos 7 d. pateikti informaciją, ar Jūsų savivaldybė dalyvautų projekte, kuris bus įgyvendinamas pagal Priemonę.** Pažymėtina, kad dalyvavimas projekte nereikalauja savivaldybių

finansinio indėlio – numatytos veiklos (minimos toliau rašte) yra pilna apimtimi dengiamos Priemonės lėšomis.

Toliau teikiama pagrindinė informacija apie projektą pagal Priemonę ir jo planuojamą turinį.

Projekto rengėjas ir pareiškėjas bus Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ANTAA). Savivaldybės bus projekto partneriai; taip pat kaip ir paslaugų tiekėjai, kurie galės teikti projekte numatytas paslaugas. Galimi paslaugų tiekėjai yra visi viešieji ir privatieji juridiniai asmenys (tai apima ir visas nevyriausybines organizacijas, ir savivaldybių įstaigas, pvz., socialinių paslaugų centrus), kurie atitiks Ministerijos nustatytus kriterijus. Specialistai gali būti arba įdarbinami įstaigoje arba gali būti perkama jų teikiama paslauga.

Projekto tikslinė grupė – 0-17 (imtinai) metų vaikai, turintys vidutinę ar sunkią negalią, ir jų šeimų nariai. Vaiko amžius yra vertinamas jo pirmos dienos projekte metu, t. y., pvz., jei vaikas pradeda gauti paslaugas projekte, būdamas 17 metų, jis gali dalyvauti iki projekto pabaigos (ar iki to laiko, kol jam tikslinga teikti paslaugas), net ir sulaukęs pilnametystės. Tai yra, vaiko amžius vertinamas tą dieną, kai jis pradeda dalyvauti projekte.

Pagrindinės paslaugos, kurias planuojama finansuoti pagal projektą savivaldybėje yra šios:

1. Paslaugos vaikams

Bendruomeninė ilgalaikė kompleksinė pagalba pagal vaiko individualius poreikius, skirta skatinti jo savarankiškumą, įtraukti į visuomenę ir mažinti negalios poveikį jo gyvenimui:

- sensomotorinis ugdymas;
- logopedo paslaugos;
- tifold pedagogo ir surdopedagogo paslaugos;
- psichologo konsultacijos;
- motorikos ir kūno lavinimo užsiėmimai, skirti atliepti vaiko poreikius, kylančius dėl jo negalios;
- vaiko savitvarkos ir socialinių įgūdžių ugdymas, formuojant kuo didesnę vaiko savarankiškumą;
- elgesio valdymo užsiėmimų paslaugos;
- žaidimo terapija, skirta ugdyti vaiko savarankiško žaidimo gebėjimus;
- kitos terapijos, atitinkančios vaiko individualius poreikius; gebėjimo veikti grupėje/tarp kitų aplinkinių formavimas.

Kitos paslaugos:

- agresyvaus ir saviagresyvaus elgesio, kylančio dėl vaiko negalios, prevencija ir valdymas, išskyrus medicininės intervencijas;
- pagal poreikį – paslaugos, skirtos atliepti vaiko individualius sveikatos poreikius, tais atvejais, kai tokių paslaugų stoka trukdytų naudotis kitomis paslaugomis ir kai vaikas negauna tokios paslaugos iš kitų šaltinių (pvz., slaugytojo paslauga);
- pavėžėjimo paslauga tarp projekto ribose teikiamų paslaugų įtraukiant ir palydinčio asmens paslaugą;

- palydėjimas tarp paslaugų (asmuo, kuris būna su vaiku ne tik transporto priemonėje, bet ir palydi tarp skirtingų įstaigų, teikiančių paslaugas);

- kitos paslaugos pagal poreikį.

II. Paslaugos šeimai

- Individualios konsultacijos ir individualus vaiko priežiūros įgūdžių ugdymas paslaugas gaunančių vaikų tėvams, tėviams, globėjams (rūpintojams), kaip patiemis atliepti individualius vaiko poreikius dėl negalios;

- Specializuoti mokymai, skirti paruošti tėvus, globėjus (rūpintojus) vaiko, turinčio negalią, lytinio brendimo laikotarpiui, apimant mokymų programos parengimą;

- Individualios ir (ar) grupinės psichologo arba socialinio darbuotojo konsultacijos broliams (seserims), kitiems šeimos nariams (pagal poreikį), suprasti šeimos nario negalią, poveikį šeimos gyvenimui, pagalba tinkamai išgyventi sudėtingus jausmus.

Taip pat planuojama parengti šeimos atvejo koordinavimo modelį – tai šeimos, auginančios vaiką, turintį vidutinę ar sunkią negalią (nuo 0 iki 18 metų):

- 1) palydėjimas iki negalios vaikui nustatymo tais atvejais, kai negalia dar nėra nustatyta (t. y., pagal poreikį);

- 2) vieno konkretaus specialisto šeimai teikiamas palydėjimas tarp socialinės, švietimo, sveikatos sistemų, siekiant padėti šeimai gauti laiku visą būtiną informaciją apie paslaugų, išmokų, kitokių pagalbos formų galimybes – informavimas, konsultavimas, pagalba rengiant ir pateikiant būtinus dokumentus ar kitą informaciją paslaugoms ir kitai pagalbai gauti, tarpininkavimas tarp institucijų (esant poreikiui), palydėjimas iki institucijų (esant poreikiui), pagalba suprasti teisės aktus ir juose nustatytus reikalavimus, kita šeimai reikalinga pagalba pagal individualius poreikius;

- 3) paslaugų tvarkaraščio vaikui sudėliojimas pagal jo individualius poreikius ir jo įgyvendinimo priežiūra, palengvinant šeimai rūpinimąsi paslaugų vaikui užtikrinimu.

Šeimos koordinavimo modelį rengs ANTAA kartu su ekspertais, įtraukiant į šį procesą ir vietos savivaldybes, jose dirbančius negalios koordinatorius, siekiant atliepti skirtingo dydžio savivaldybių poreikius.

Taip pat finansavimas gali būti numatytas ir specialistų, dirbančių su vaikais, turinčiais negalią, mokymams ir (ar) kitoms kompetencijų kėlimo veikloms – išskyrus bendro pobūdžio (t. y., mokymai, kt. veiklos turi būti skirtos tik parengti specialistus teikti tam tikrą konkrečią paslaugą ar dirbti pagal naują metodiką ar pan. įstaigoje, kuri teiks paslaugas).

Taip pat, projekte numatomos kitos veiklos, už kurias pilna apimtimi bus atsakinga ANTAA:

- Mokymai specialistams, atliekantiems neįgalumo lygio vertinimą, taip pat specialistams, rengiantiems pagalbos koordinavimo planą ir koordinuojantiems jo įgyvendinimą (pilna apimtimi vykdys ANTAA).

- Paslaugas ir (ar) pagalbą vaikams, turintiems negalią ir jų šeimoms teikiančių specialistų bei kitų sričių specialistų, dalyvaujančių vaiko ir šeimos pagalbos ir paslaugų teikimo procese profesinės kompetencijos tobulinimo veiklos (pilna apimtimi vykdys ANTAA).

- Metodinė ir tinklaveikos veikla (pilna apimtimi vykdys ANTAA) – tinklaveikos specialistai, kurie dirbs ANTAA pagal regionus, ir teiks metodinę pagalbą regionams. Šie darbuotojai vykdys šias funkcijas: 1) palaikys ryšį tarp socialinių paslaugų srities įstaigų ir jų specialistų, vaikų, turinčių negalią, ir jų šeimų; 2) koordinuos projekte paslaugas negalią turintiems vaikams, ir jų šeimoms teikiančių įstaigų veiklas regionuose; 3) teiks metodinę pagalbą savivaldybėms ir projekte paslaugas vaikams, turintiems negalią ir jų šeimoms teikiančioms įstaigoms, pagal poreikį, ir negalios koordinatoriams dėl paslaugų vaikams ir jų šeimoms kokybės, plėtros; 4) teiks ekspertinę pagalbą, analizuos kylančius iššūkius ir teiks siūlymus dėl projekto įgyvendinimo pagal regionus; 5) skatins bendradarbiavimą ir sąveiką tarp visų subjektų, dalyvaujančių projekte, užtikrins gerosios patirties sklaidą tarp savivaldybių, telks projektų partnerius, skatins bendradarbiavimą tarp skirtingų sektorių, bendradarbiaus su negalios NVO. Tinklaveikos specialistai padės palaikyti nuolatinį bendravimą ir bendradarbiavimą tarp visų projekte dalyvaujančių subjektų, įgalins prisitaikyti prie skirtingų vaikų, turinčių negalią ir jų šeimų poreikių.

- Mokslinė tiriamoji veikla (perkamas tyrimas – šią veiklą pilna apimtimi vykdys ANTAA), kurio tikslas - išanalizuoti negalios vertinimo procesą, didelį dėmesį skiriant vaikų, kuriems nustatoma negalia, skaičiaus didėjimo ir jų netolygaus pasiskirstymo pagal regionus (savivaldybes) priežastis.

Projekte skiriamas finansavimas yra 100 proc., savivaldybių finansinis indėlis nėra būtinas. Savivaldybei svarbu užtikrinti paslaugų plėtrą ir geresnį paslaugų prieinamumą, t. y., negali būti finansuojama ta paslaugų apimtis, kuri šiuo metu finansuojama iš savivaldybės ir (ar) valstybės biudžeto ar kitų teisėtų šaltinių (finansavimo šaltinių dubliavimas arba finansavimo šaltinio pakeitimas yra draudžiamas), nebent toks finansavimas didintų vaikų galimybes gauti paslaugas (pavyzdžiui, didesnis skaičius vaikų gaus paslaugas arba paslaugas gaus tie vaikai, kurie šiuo metu jų negauna dėl riboto paslaugų prieinamumo). Taip pat savivaldybėms nėra keliamas reikalavimas užtikrinti tęstinį finansavimą po projekto pabaigos. Ministerija tiki, kad projektas bus puiki proga savivaldybėms įvertinti darbo su vaikais, turinčiais negalią, patirtį, pastebėti, kokių paslaugų, kokios pagalbos reikia, praplėsti tokių paslaugų galimybes, pasiekti didesnę vaikų, turinčių negalią ir jų šeimų skaičių, o tai leis pamatyti, ką tikslinga toliau finansuoti iš savivaldybės biudžeto. Tuo pačiu Ministerija taip pat sieks įvertinti galimybes tęsti pasiteisinusių paslaugų finansavimą, pvz., tęsiant jų finansavimą iš struktūrinių fondų lėšų, jei tokios galimybės bus prieinamos.

Projekte yra finansuojamos rašte nurodytos paslaugos, apimant ir reikalingų specialistų įdarbinimą, jų darbo užmokestį ir su juo susijusius mokesčius arba specialistų paslaugų pirkimą (bus paliekama lanksti galimybė

specialistus tiek darbinti, tiek pirkti jų paslaugas pvz., pagal paslaugų teikimo sutartį ar pan.). Tačiau projektas nėra skirtas spręsti švietimo srities iššūkius, t. y., projekto metu nebus sprendžiamos specialistų parengimo problemos, susijusios su aukštojo mokslo prieinamumu, studentų noru rinktis atitinkamas specialybes ir pan. Visgi, projekte numatytos galimybės organizuoti specialistams mokymus ir kitas kompetencijų kėlimo priemones, kurios leistų specialistams pasiruošti paslaugų teikimui, išmokti naujų metodų ir pan. Remonto, statybos ir patalpų įrengimo išlaidos nėra finansuojamos, tačiau projekte gali būti perkamos priemonės, skirtos išskirtinai projekte numatytų paslaugų teikimui įstaigoje, pvz., sensomotorinės, terapinės priemonės ir pan., kai jos būtinos įstaigai teikti konkrečią projekto rėmuose numatytą paslaugą ir be šios priemonės paslaugos teikimas nėra įmanomas. Priemonės gali būti naudojamos tik įstaigoje paslaugai teikti, jų perdavimas paslaugų gavėjams nėra įmanomas. .

Šiuo metu Ministerija negali tiksliai nurodyti, kokia suma bus skiriama savivaldybei – bendra Priemonei skirta lėšų suma sudaro 56 mln. Eur. Galutinis lėšų paskirstymas tarp savivaldybių priklausys nuo to, kiek savivaldybių pareikš norą dalyvauti projekte. Atitinkamai pagal tai bus nustatyta ir vieno vaiko projekte gaunamų paslaugų suma, o tai nulems ir vaikų, kurie turi būti pasiekti per projektą, skaičių.

Parengusi projekto finansavimo sąlygų aprašą (toliau – PFSA), Ministerija pateiks jį derinti Lietuvos savivaldybių asociacijai, per kurią, atitinkamai, PFSA pasieks ir visas savivaldybes. Projekto rengimo metu jo turinys bus rengiamas konsultuojantis su savivaldybėmis, tačiau projekte galės dalyvauti tik tos savivaldybės, kurios pareikš norą dalyvauti Priemonėje iki projekto rengimo pradžios.

Viceministrė

Rita Grigalienė

Kristina Stepanova, tel. +370 616 31 406, el. p. kristina.stepanova@socmin.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija 188603515, A. Vivulskio g. 11, 03162 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL PLANUOJAMŲ VEIKLŲ VAIKAMS, TURINTIEMS NEGALIA, IR JŲ ŠEIMOMS
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-06-17 Nr. SD-2218 (18.1 E-34)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2025-06-17 Nr. R3-2926
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rita Grigalienė, Viceministras
Sertifikatas išduotas	RITA GRIGALIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-06-16 23:10:55 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-06-16 23:11:11 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2021E, SK ID Solutions AS EE
Sertifikato galiojimo laikas	2025-01-09 18:19:56 – 2030-01-09 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.84.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-06-17 16:18:34)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-06-17 16:18:35 DBSIS